Dosarul nr. 2a-2838/23
(2-22175168-02-2a-24072023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Garri Bivol

D E C I Z I E

19 septembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţa:
Preşedintele completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorii: Iurie Cotruță și Ion Țurcan
Grefier: Elena Mortu
Interpret: Diana Guzun

examinând, în ședință publică, cererea de apel declarată de avocatul Tipa Gheorghe în interesele apelantei Moraru Rosina împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 05 iulie 2023, emisă la cererea de chemare în judecată depusă de Moraru Rosina către Moraru Alexandru privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor,

a c o n s t a t a t :

La 25.11.2022, Moraru Rosina, a înaintat o cerere de chemare în judecată către Moraru Alexandru privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor în sumă bănească fixă de 5000 lei lunar până la atingerea majoratului de către copil, a cheltuielilor pentru necesitățile speciale al copilului în sumă de 243,02 euro, 122,50 ron, 10525,87 lei și a cheltuielilor de judecată. (f.d. 3-5)

În motivarea acțiunii Moraru Rosina, a indicat că a fost căsătorită cu pârâtul, iar din cauza neînțelegerilor s-au separat și în anul *****, au divorțat, iar din căsătorie au doi copii unul fiind minor și anume ***** (născută la *****), specificând că, după divorț au stabilit de comun acord cu pârâtul că copii rămân cu mama, iar ultimul nu a contribuit la educarea și întreținerea copiilor minori cu nimic.

Reclamanta susține că, din anul 2019 copilul minor ***** se simte foarte rău, ulterior a fost diagnosticată cu maladie ereditară boală celiacă, care presupune o terapie nutrițională pe parcursul întregii vieți, deoarece are intoleranță la lactoză și gluten, considerente din care este greu și costisitor de a găsi alimentele speciale necesare.

Reclamanta precizează că, pârâtul nu a fost angajat în câmpul muncii o perioadă îndelungată de timp, iar la moment activează în calitate de șofer cu un salariu mic, are un alt copil minor la întreținere și refuză să contribuie la

cheltuielile legate de fiica *****, specificând că, după divorț ultimul a rămas cu o gospodărie mare.

La fel, menționează prevederile art. 74, 76, 99 din Codul familiei al R. Moldova, specificând că, are un salariu de 12413,57 lei lunar, sumă din care întreține copilul cu necesități speciale și cea de a doua fiică care este studentă.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 05 iulie 2023, a fost admisă parțial acțiunea. S-a încasat lunar de la Moraru Alexandru (c.p:*****) în beneficiul lui ***** (c.p:*****) pensia de întreținere a copilului minor ***** (c.p:*****) în mărime fixă de 2500 lei (două mii cinci sute lei) din salariu și toate veniturile sale, începând cu *****până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Moraru Alexandru (c.p:*****) în bugetul de stat, taxa de stat în sumă de 900 lei (nouă sute lei). În rest, pretenția cu privire la încasarea pensia de întreținere în partea ce excede suma încasată și pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor pentru necesitățile speciale au fost respinse, ca fiind neîntemeiate.

La 06 iulie 2023, avocatul Tipa Gheorghe în interesele apelantei ***** a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 05 iulie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond și emiterea unei decizii prin care acțiunea depusă de ***** să fie admisă integral.

În motivarea cererii, a invocat că la 25.11.2022, ***** s-a adresat în instanţa de judecată cu o cerere privind încasarea pensiei de întreţinere a copilului minor în sumă fixă de 5000 lei lunar până la atingerea majoratului de către copil, a cheltuielilor pentru necesităţile speciale ale copilului în sumă de 243,02 euro; 122,50 RON, 10525,87 lei şi a cheltuielilor de judecată, către Moraru Alexandru.

La 05.07.2023, Judecătoria Chişinău cu sediul Centru a dispus: a admite parţial acţiunea. A încasa lunar de la Moraru Alexandru în beneficiul lui ***** pensia de întreţinere a copilului minor ***** în mărime fixă de 2500 lei (două mii cinci sute lei) din salariu şi toate veniturile sale, începând cu *****până la atingerea majoratului de către copil. A încasa de la Moraru Alexandru în bugetul de stat, taxa de stat în sumă de 900 lei (nouă sute lei). În rest, pretenţia cu privire la încasarea pensiei de întreţinere în partea ce excede suma încasată şi pretenţia cu privire la încasarea cheltuielilor pentru necesităţile speciale au fost respinse, ca fiind neîntemeiate.

La 20.07.2023, prin intermediul poştei, a primit hotărârea motivată din 05.07.2023. Hotărârea din 05.07.2023, în partea respingerii o consideră nemotivată, concluziile instanţei fiind în dezacord cu probele prezentate, şi prin urmare este pasibilă de casare din următoarele considerente:

Afirmaţiile pârâtului privind motivul divorţului (infidelitatea reclamantei), faptul că ar fi ,,lăsat" apartamentul şi automobilul fostei soţii; faptul că ar fi propus ajutor prin oferirea alimentelor: faptul că boala celiacă ar fi rezultatul unor tratamente eronate (este o boală ereditară, fapt consemnat şi în certificatul anexat

(f.d.14); faptul că bonurile prezentate nu corespund realităţii; faptul că reclamanta pretinde de la pârât 10-15000 în contextul pensiei alimentare - sunt declaraţii mincinoase, fapt expus de reclamantă instanţei de fond.

La p.24 a hotărârii contestate instanţa de fond ajunge la concluzia că prin hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chişinău din 10.12.2015, s-a dispus încasarea pensiei de întreţinere a copiilor minori *****i ***** în mărime de 1200 lei lunar pentru fiecare copil de la tatăl Moraru Alexandru, iar din înscrisurile enunţate supra rezultă că ultimul efectua achitări chiar şi în sume mai mari.

Astfel, examinând recipisele şi ordinele de încasare prezentate chiar de pârât (f.d. 57-76), se atestă că ultimul efectua plăţile cu pauze semnificative, iar sumele, apreciate de acesta ca fiind excedente nu este altceva decât restanţele acumulate (spre exemplu, ultima achitare din anul 2016 fiind 02.03.2016, iar următoarea - 07.11.2019; ultima achitare fiind 13.04.2020). Prin urmare, concluzia instanței nu este plauzibilă.

La p. 32 a hotărârii contestate instanţa de fond indică, cu referire la cerinţa privind încasarea cheltuielilor pentru necesităţile speciale, că pârâtul Moraru Alexandru a contribuit la întreţinerea copilului minor până la adresarea reclamantei cu prezenta cerere de chemare în judecată, are încă un copil minor la întreţinere, fiind angajat în câmpul muncii cu un salariu minim, iar obligaţia de a asigura copilului protecţia şi îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, reprezintă obligaţia ambilor părinţi, fapt ce denotă că cerinţa în cauză îşi pierde suportul de fapt şi de drept şi urmează a fi respinsă.

Nu poate fi de acord cu această concluzie a instanţei de fond, deoarece din probatoriul administrat rezultă, că ultima contribuţie la plata pensiei de întreţinere a copilului minor pârâtul a efectuat-o la 13.04.2020. Prin urmare, anume lipsa contribuţiilor sale a şi determinat reclamanta să se adreseze instanţei de judecată. În acest răstimp reclamanta în repetate rânduri s-a adresat pârâtului cu solicitarea de a-şi onora obligaţiile de participare la întreţinerea minorei *****, dar şi la contacte cu fiica. Pârâtul de fiecare dată se eschiva, motivând cu cheltuielile pe care le are în familia întemeiată ulterior separării (dar anterior divorţului). Existenţa unui copil ulterior nu scuteşte părinţii de obligaţia de întreţinere şi participare la educaţia copiilor mai mari.

Anume din aceste motive în susţinerile verbale s-a solicitat încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor pentru ultimii 3 ani, fapt ignorat total de instanţa de fond în hotărârea adoptată.

În drept, și-a întemeiat cererea pe prevederile art. 357 - 365 ale Codului de procedură civilă.

La 24 iulie 2023, conform fișei de repartizare a dosarului, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de apel judecătorului raportor - Budăi Nelea (f.d. 111).

În ședința instanței de apel, apelanta ***** și avocatul Tipa Gheorghe, au solicitat admiterea cererii de apel, din motivele de fapt și de drept invocate.

În ședința instanței de apel, intimatul Moraru Alexandru și avocatul Iovu Olga, au solicitat respingerea cererii de apel.

Audiind explicaţiile participanţilor la proces, examinând materialele cauzei, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, cu menţinerea hotărârii instanţei de fond, reieşind din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ consideră apelul declarat de avocatul Tipa Gheorghe în interesele apelantei ***** împotriva hotărârii primei instanțe depus în termen, or, hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost emisă la 05 iulie 2023, iar apelul împotriva acesteia a fost declarat la 06 iulie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul civil reţine că sarcina instanţei de apel derivă din dispoziţiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

În conformitate cu art. 385 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Din materialele cauzei, s-a stabilit că conform certificatului de divorț seria D-IV *****, eliberat de Serviciul stare civilă *****, a fost desfăcută căsătoria dintre ***** și Moraru Alexandru. (f.d. 9)

Conform certificatului de naștere eliberat de Serviciul stare civilă Centru mun. Chișinău, la ***** s-a născut *****, părinții fiind tata Moraru Alexandru și mama *****. (f.d. 10)

Conform certificatului de naștere eliberat de oficiul stare civilă, la *****s-a născut *****, părinții fiind tata Moraru Alexandru și mama *****. (f.d. 11).

Conform certificatului nr. 127 din 24.02.2022, ***** se află la evidența medicului de familie în cadrul Centrului Consultativ Diagnostic cu o maladie ereditară: boală celiacă (f.d. 14), fapt confirmat și prin extrasele medicale anexate la materialele cauzei și bonurile de plată. (f.d. 16-25)

Conform certificatului de naștere eliberat de Serviciul stare civilă *****, la 20.01.2020 s-a născut *****, părinții fiind tata Moraru Alexandru și mama Moraru Tatiana. (f.d. 53).

Conform recipiselor din 26.12.2015, 11.01.2016, 02.03.2016, 23.02.2016, ordinului de încasare nr. 45612 din 07.11.2019, nr. 56066 din 15.01.2020, 06.12.2019, 13.04.2020 și a transferurilor bancare se atestă achitarea pensiei de întreținere a copiilor minori *****i ***** de către tatăl Moraru Alexandru (f.d. 57-76).

Conform datelor Biroului Național de Statistica, pentru semestrul I al anului 2022, minimul de existență pentru un copil constituie în medie 2936,70 lei lunar (f.d. 37).

La 25.11.2022, *****, a înaintat o cerere de chemare în judecată către Moraru Alexandru privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor în sumă bănească fixă de 5000 lei lunar până la atingerea majoratului de către copil, a cheltuielilor pentru necesitățile speciale al copilului în sumă de 243,02 euro, 122,50 ron, 10525,87 lei și a cheltuielilor de judecată. (f.d. 3-5)

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 05 iulie 2023, a admis parțial acțiunea. S-a încasat lunar de la Moraru Alexandru (c.p:*****) în beneficiul lui ***** (c.p:*****) pensia de întreținere a copilului minor ***** (c.p:*****) în mărime fixă de 2500 lei (două mii cinci sute lei) din salariu și toate veniturile sale, începând cu *****până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Moraru Alexandru (c.p:*****) în bugetul de stat, taxa de stat în sumă de 900 lei (nouă sute lei). În rest, pretenția cu privire la încasarea pensia de întreținere în partea ce excede suma încasată și pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor pentru necesitățile speciale au fost respinse, ca fiind neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, ***** a contestat-o cu apel, invocând argumentele menționate *supra*.

Astfel, Colegiul civil constată că prima instanţă a determinat corect raportul juridic dedus judecăţii, circumstanţele importante pentru soluţionarea pricinii au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate le-a dat o apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces

Instanța de apel relevă că întreţinerea materială a copiilor minori este o obligaţie fundamentală, consfinţită în art. 48 alin. (2) din Constituţia Republicii Moldova, care expres stabileşte că părinţii au îndatorirea de a asigura creşterea, educaţia şi instruirea copiilor. Or, creşterea, educaţia şi instruirea copiilor este posibilă numai în condiţiile exercitării corespunzătoare a obligaţiilor părinteşti de întreţinere materială a acestora.

Conform art. 3 alin. (1) al Convenţiei Internaţionale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 de la New York, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Potrivit art. 5 al Convenţiei cu privire la drepturile copilului, statele părţi vor respecta responsabilitatea, dreptul şi obligaţia pe care le au părinţii sau, după caz, membrii familiei lărgite sau a comunităţii, conform cutumei locale, tutorii sau alte persoane prin lege responsabile pentru copil, de a-i da acestuia, într-un mod care să corespundă dezvoltării capacităţilor acestuia, orientarea şi sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor pe care i recunoaşte prezenta Convenţie.

În conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) al Convenţiei enunțate, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

În corespundere cu prevederile art. 27 alin. (2) din Convenţia dată, părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

Aceste dispoziţii se conţin şi în art. 18 alin. (2) din Legea privind drepturile copilului nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994, care prevede că ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Potrivit art. 52 alin. (1), art. 53 alin. (1) şi art. 61 alin. (1) Codul familiei, desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului; copilului i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime. Apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale copilului se asigură şi sunt apărate de părinţi.

Conform art. 58 alin. (1) Codul familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

Conform art. 74 Codul familiei al Republicii Moldova, părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare.

Conform art.75 Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante. În cazul în care unii copii rămîn cu un părinte, iar alţii - cu celălalt, pensia de întreţinere plătită în favoarea părintelui mai puţin asigurat se stabileşte într-o sumă bănească fixă, determinată conform art.76.

Conform prevederilor art. 76 Codul familiei, în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului. 19.

Conform art. 98 alin. (2), (3) Codul familiei al Republicii Moldova, pensia de întreţinere se încasează de la data adresării în instanţa judecătorească. Pensia de întreţinere poate fi încasată pentru perioada anterioară adresării în instanţa judecătorească dacă se va stabili că în perioada respectivă s-au întreprins măsuri de acordare a întreţinerii, dar debitorul întreţinerii s-a eschivat de la plata pensiei.

Conform art. 99 Codul familiei al Republicii Moldova, instanţa judecătorească este în drept să hotărască încasarea pensiei de întreţinere de la data depunerii cererii. Cuantumul pensiei de întreţinere se stabileşte în modul prevăzut de prezentul cod. În cazul în care cererea privind încasarea pensiei de întreţinere va fi respinsă sau pensia va fi stabilită într-un cuantum mai mic, plăţile anterioare sau cele excedentare nu se restituie.

Reieşind din prevederile legale enunţate, se reţine că, atât normele de drept prevăzute de Codul familiei, cât şi cele internaţionale stabilesc că răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării lui le revine ambilor părinţi, care indiferent de situaţiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

Totodată, instanţele de judecată urmează a ţine cont de principiul interesului superior al copilului, consacrat la art. 9 din Convenţia cu privire la drepturile copilului, la care Republica Moldova este parte, de menţinerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinţi care nu se află în relaţie de căsătorie, precum şi de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreţinere pentru fiecare copil în parte.

Mai mult ca atât, modificarea (micşorarea sau majorarea) cuantumului pensiei de întreţinere nu trebuie să favorizeze interesele unui copil în detrimentul altuia, mărimea acesteia trebuie să fie una rezonabilă şi echitabilă, determinată în exclusivitate de instanţa de judecată, a cărei discreţie decizională nu trebuie să depăşească cadrul legal pertinent.

În contextul situației de fapt constatată și a normelor de drept citate *supra*, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră întemeiat raționamentul primei instanțe cu privire la faptul că ţinând cont de starea materială şi familială a părţilor şi de alte circumstanţe importante și pornind de la principiul egalității părinţilor la întreţinerea copilului minor, pensia alimentară pentru întreținerea copilului minor ***** în mărime de 2500 lei/lunar, urmează a fi încasată din contul tatălui Moraru Alexandru.

Prin urmare, în circumstanțele în care la materialele cauzei nu au fost administrate probe cu privire la starea materială mai avantajoasă a intimatului, intimatul nu și-a exprimat existența posibilității materiale de întreținerea copilului într-o sumă mai mare decât cea oferită, iar întreținerea materială a copilului minor urmează a fi asigurată cel puțin la un nivel minim de existență, instanța de fond just a stabilit cuantumul pensiei alimentare dispusă spre încasare, admițând în parte cerința dată.

În mod distinct, Colegiul pune în evidență și faptul că suma pensiei de întreţinere a copilului minor trebuie să fie reală şi necesară, totodată însă să nu fie în detrimentul celuilalt părinte, iar în cazul dat pensia de întreţinere pentru copil în sumă de 2500 lei lunar, corespunde în mod real nevoilor minorei şi necesităţilor de întreţinere la această vârstă.

Totodată, la stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere pentru copilul minor, instanţele judecătoreşti vor ţine cont şi de dispoziţiile art. 58 alin. (1) şi art. 74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă

de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

Astfel, Colegiul remarcă că, având în vedere că cuantumul sumei băneşti fixe încasate se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului, instanța de fond just a stabilit că starea materială a pîrîtului/intimat permite stabilirea pensiei de întreținere în sumă de 2500 lei, nefiind posibilă stabilirea unui cuantum mărit în mărime de 5000 lei, conform solicitării înaintate.

Instanţa de apel relevă că instanţa de fond în mod evident a ţinut cont de nivelul de trai al copilului minor şi de obişnuinţele copilului, precum și corect a stabilit că suma de 2500 lei lunar cu titlu de pensie de întreținere nu este disproporţionată cu scopul urmărit și nu lezează în mod arbitrar şi inechitabil drepturile şi obligaţiile intimatului/pârât, atîta timp cît, reclamanta/apelantă, cu siguranță, urmează să suporte cheltuieli pentru îngrijirea copilului aproximativ egale.

Respingând apelul instanța de apel pune în evidență faptul că instanța de fond corect a argumentat și a reieșit concret din situația materială reală a părinților, iar reclamanta nu a prezentat alte probe într-u combaterea argumentelor reținute de către instanță și care ar argumenta stabilirea unui cuantum al pensiei mărit, fiind o poziție declarativă, fără suport juridic.

La fel, se reține că la stabilirea cuantumului pensiei încasate s-a ținut cont de necesitățile vitale ale copilului la vârsta sa pentru respectarea condițiilor unei vieți civilizate, având în vedere că copilul ***** este născut la 26 februarie 2013.

Totodată, instanța de apel reține că Moraru Alexandru urmează șă-și îndeplinească obligațiile de părinte cu bună-credință și să contribuie la creșterea, întreținerea și dezvoltarea copilului, or, afirmațiile sale referitor la starea de sănătatea a soției, aflarea la întreținere a copiilor, nu constituie temei de exonerarea de la plata pensiei de întreținere.

Potrivit art. 79 al Codului familiei, (1) în caz de litigii şi de circumstanţe excepţionale (boală gravă, mutilare a copilului minor sau a celui major inapt de muncă, necesitatea achitării cheltuielilor privind îngrijirea acestora etc.), în lipsa contractului între părţi, instanţa judecătorească poate obliga pe fiecare dintre părinţi să participe la cheltuielile suplimentare generate de aceste circumstanţe. (2) Modalitatea participării părinţilor la cheltuielile suplimentare, precum şi cuantumul acestor cheltuieli sînt stabilite de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor şi copiilor şi de alte circumstanţe importante. Cuantumul cheltuielilor suplimentare se stabileşte într-o sumă bănească fixă, ce va fi achitată lunar. (3) Instanţa judecătorească poate obliga părinţii să participe la

cheltuielile suplimentare deja făcute, precum şi la viitoarele cheltuieli suplimentare.

Cu referire la cerința privind încasarea cheltuielilor pentru necesitățile speciale, Colegiul civil consideră că instanța de fond în mod just a reținut că pârâtul/intimat Moraru Alexandru a contribuit la întreținerea copilului minor până la adresarea reclamantei/apelante cu prezenta cerere de chemare în judecată, are încă un copil minor la întreținere, fiind angajat în câmpul muncii cu un salariu minim, iar obligația de a asigura copilului protecția și îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, reprezintă obligația ambilor părinți, fapt ce denotă că cerința în cauza își pierd suportul de fapt și de drept şi urmează a fi respinsă.

În această ordine de idei, în viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelantă/reclamantă, citate *supra*, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speţei.

În final, instanţa de apel subliniază că, contrar prevederilor art. 118, 121 ale Codului de procedură civilă, apelanta/reclamantă, în fața instanţei de fond, nu a adus careva probe în susținerea poziţiei sale și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a admis acţiunea în mod parțial.

Prin urmare, din considerentele menţionate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este legală și întemeiată, iar argumentele apelantei sunt declarative, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

d e c i d e :

Respinge cererea de apel declarată de avocatul Tipa Gheorghe în interesele apelantei Moraru Rosina.

Menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 05 iulie 2023, emisă la cererea de chemare în judecată depusă de Moraru Rosina către Moraru Alexandru privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței,

Judecătorul: Nelea Budăi

Judecătorii: Iurie Cotruță

Ion Țurcan